EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 19.6.2024
COM(2024) 612 final

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS

Itaalia majandus-, sotsiaal-, tööhõive-, struktuuri- ja eelarvepoliitika kohta

{SWD(2024) 600 final} - {SWD(2024) 612 final}

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS

Itaalia majandus-, sotsiaal-, tööhõive-, struktuuri- ja eelarvepoliitika kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2024. aasta määrust (EL) 2024/1263 majanduspoliitika tulemusliku koordineerimise ja mitmepoolse eelarvejärelevalve kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1466/97,[1] eriti selle artikli 3 lõiget 3,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta,[2] eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitust,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

(1) 19. veebruaril 2021 jõustus Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/241,[3] millega loodi taaste- ja vastupidavusrahastu. Taaste- ja vastupidavusrahastust antakse liikmesriikidele rahalist toetust reformide ja investeeringute elluviimiseks ning sellega kaasneb ELi rahastatav fiskaalne impulss. Kooskõlas Euroopa poolaasta prioriteetidega aitab see kaasa majanduslikule ja sotsiaalsele taastumisele ning kestlike reformide ja investeeringute tegemisele, et eelkõige edendada rohe- ja digipööret ning muuta liikmesriikide majandus vastupidavamaks. Samuti aitab see tugevdada riigi rahandust ning hoogustada majanduskasvu ja töökohtade loomist keskpikas ja pikas perspektiivis, parandada territoriaalset ühtekuuluvust ELis ja toetada Euroopa sotsiaalõiguste samba jätkuvat rakendamist.

---

1 ELT L 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

2 ELT L 306, 23.11.2011, lk 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj.

3 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahastu (ELT L 57, 18.2.2021, lk 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

(2) 27. veebruaril 2023 vastu võetud REPowerEU määruse[4] eesmärk on järk-järgult kaotada ELi sõltuvus Venemaa fossiilkütuste impordist. See aitaks saavutada energiajulgeoleku ja mitmekesistada liidu energiavarustust ning edendada samal ajal taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu, energiasalvestusvõimsust ja energiatõhusust. Itaalia lisas oma riiklikusse taaste- ja vastupidavuskavasse uue REPowerEU peatüki, et rahastada olulisi reforme ja investeeringuid, mis aitavad saavutada REPowerEU eesmärke.

(3) 16. märtsil 2023 avaldas komisjon teatise „ELi pikaajaline konkurentsivõime: pilk 2030. aasta järgsesse aega“,[5] et anda teavet poliitiliste otsuste tegemiseks ja luua raamtingimused majanduskasvu hoogustamiseks. Teatises käsitletakse konkurentsivõimet üheksa üksteist tugevdava teguri kaudu. Nende tegurite hulka kuuluvad muu hulgas juurdepääs erakapitalile, teadusuuringud ja innovatsioon, haridus ja oskused ning ühtne turg, mis on esmatähtsad poliitikaprioriteedid reformide ja investeeringute elluviimiseks, et lahendada praegused tootlikkusega seotud probleemid ning suurendada ELi ja selle liikmesriikide pikaajalist konkurentsivõimet. Pärast kõnealust teatist esitas komisjon 14. veebruaril 2024 ühtse turu ja konkurentsivõime aruande[6]. Aruandes on üksikasjalikult kirjeldatud Euroopa ühtse turu tugevaid külgi ja probleeme ning kajastatud aasta jooksul toimunud muutusi, tuginedes eespool nimetatud üheksale konkurentsivõimet edendavale tegurile.

(4) 21. novembril 2023 võttis komisjon vastu 2024. aasta kestliku majanduskasvu analüüsi,[7] mis tähistas majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2024) tsükli algust. 22. märtsil 2024 kiitis Euroopa Ülemkogu analüüsi prioriteedid konkurentsivõimelise kestlikkuse nelja mõõtme raames heaks. 21. novembril 2023 võttis komisjon määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu ka 2024. aasta häiremehhanismi aruande, milles nimetati Itaaliat ühe liikmesriigina, kus võib esineda tasakaalustamatus või kus võib esineda oht selle tekkimiseks ja kelle olukorda oleks vaja põhjalikult analüüsida. Samal kuupäeval võttis komisjon vastu ka arvamuse Itaalia 2024. aasta eelarvekava kohta. Komisjon võttis vastu ka soovituse euroala majanduspoliitikat käsitleva nõukogu soovituse kohta, mille nõukogu võttis vastu 12. aprillil 2024, ning ettepaneku 2024. aasta ühise tööhõivearuande kohta, milles analüüsitakse tööhõivesuuniste ja Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtete rakendamist ning mille nõukogu võttis vastu 11. märtsil 2024.

(5) 30. aprillil 2024 jõustus ELi uus majanduse juhtimise raamistik. Raamistik hõlmab uut Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2024/1263 majanduspoliitika tulemusliku koordineerimise ja mitmepoolse eelarvejärelevalve kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1466/97. See hõlmab ka muudetud määrust (EÜ) nr 1467/97 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kohta ja muudetud direktiivi 2011/85/EL liikmesriikide eelarveraamistiku kohta[8]. Uue

---

4 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. veebruari 2023. aasta määrus (EL) 2023/435, millega muudetakse määrust (EL) 2021/241 riiklike taaste- ja vastupidavuskavade REPowerEU peatükkide osas ning määrusi (EL) nr 1303/2013, (EL) 2021/1060 ja (EL) 2021/1755 ning direktiivi 2003/87/EÜ (ELT L 63, 28.2.2023, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

5 COM(2023) 168 final.

6 COM(2024) 77 final.

7 COM(2023) 901 final.

8 Nõukogu 29. aprilli 2024. aasta määrus (EL) 2024/1264, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1467/97 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kiirendamise ja selgitamise kohta (ELT L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj) ja nõukogu 29. aprilli 2024. aasta direktiiv (EL) 2024/1265, millega muudetakse direktiivi 2011/85/EL liikmesriikide

raamistiku eesmärgid on valitsemissektori võla jätkusuutlikkus ning kestlik ja kaasav majanduskasv järkjärgulise konsolideerimise ning reformide ja investeeringute kaudu. Sellega edendatakse riikide isevastutust ja keskendutakse rohkem keskpikale perspektiivile koos nõuete tõhusama ja sidusama täitmise tagamisega. Iga liikmesriik peaks esitama nõukogule ja komisjonile riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava. Riiklikud keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavad sisaldavad liikmesriigi eelarve-, reformi- ja investeerimiskohustusi ning hõlmavad riikliku seadusandliku tsükli pikkusest sõltuvalt nelja- või viieaastast planeerimisperioodi. Riiklikes keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavades esitatud netokulude[9] kava peaks olema kooskõlas määruse (EL) 2024/1263 nõuetega, sealhulgas nõudega hoida valitsemissektori koguvõlg usutavas langustrendis või viia see langustrendi hiljemalt kohandamisperioodi lõpuks või hoida see mõistlikul tasemel allpool 60 % SKPst ning viia valitsemissektori eelarvepuudujääk keskpika perioodi jooksul alla kontrollväärtuse 3 % SKPst ja/või hoida see allpool kõnealust kontrollväärtust. Kohandamisperioodi võib pikendada kuni kolme aasta võrra, kui liikmesriik võtab kohustuse teha asjakohased reformid ja investeeringud vastavalt määruses (EL) 2024/1263 sätestatud kriteeriumidele. Nende kavade koostamise toetamiseks esitab komisjon [21. juunil] 2024 liikmesriikidele suunised nende esitatavate kavade ja järgnevate iga-aastaste eduaruannete sisu kohta ning edastab kooskõlas määruse (EL) 2024/1263 artikliga 5 neile eelarvekohanduste tehnilised suunised (vajaduse korral võrdlustrajektoorid ja tehnilise teabe). Liikmesriigid peaksid esitama oma keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava 20. septembriks 2024, välja arvatud juhul, kui liikmesriik ja komisjon lepivad kokku tähtaja pikendamises mõistliku aja võrra. Liikmesriigid peaksid tagama, et kaasatakse nende parlamendid ning vajaduse korral konsulteeritakse sõltumatute eelarveasutuste, sotsiaalpartnerite ja muude riigi sidusrühmadega.

(6) 2024. aastal jätkub majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta areng kooskõlas taaste- ja vastupidavusrahastu rakendamisega. Taaste- ja vastupidavuskavade täielik rakendamine on jätkuvalt oluline Euroopa poolaasta poliitiliste prioriteetide elluviimiseks, kuna kavad aitavad tulemuslikult käsitleda kõiki probleeme või märkimisväärset osa probleemidest, mis on viimastel aastatel esitatud asjakohastes riigipõhistes soovitustes esile toodud. 2019., 2020., 2022. ja 2023. aasta riigipõhised soovitused on jätkuvalt sama asjakohased ka taaste- ja vastupidavuskavade puhul, mida on läbi vaadatud, ajakohastatud või muudetud vastavalt määruse (EL) 2021/241 artiklitele 14, 18 ja 21.

(7) 30. aprillil 2021 esitas Itaalia vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 18 lõikele 1 komisjonile oma riikliku taaste- ja vastupidavuskava. Komisjon hindas määruse (EL) 2021/241 artikli 19 kohaselt taaste- ja vastupidavuskava asjakohasust, tulemuslikkust, tõhusust ja sidusust kooskõlas kõnealuse määruse V lisas esitatud hindamissuunistega. 13. juulil 2021 võttis nõukogu vastu Itaalia taaste- ja

---

eelarveraamistiku nõuete kohta (ELT L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

9 Netokulu, nagu on määratletud nõukogu 29. aprilli 2024. aasta määruse (EL) 2024/1263 artiklis 2 (ELT L 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj). Netokulu – valitsemissektori kulud, millest on maha arvatud i) intressikulud, ii) kaalutlusõigusel põhinevad tulumeetmed, iii) liidu programmidega seotud kulud, mis kaetakse täielikult liidu vahenditest saadava tuluga, iv) riikide kulud liidu rahastatavate programmide kaasrahastamiseks, v) töötuskindlustushüvitiste kulude tsüklilised elemendid ning vi) ühekordsed ja muud ajutised meetmed.

vastupidavuskavale antud hinnangu heakskiitmist käsitleva otsuse,[10] mida muudeti 8. detsembril 2023 vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 18 lõikele 2, et ajakohastada tagastamatu rahalise toetuse maksimaalset summat ja lisada REPowerEU peatükk[11]. Osamaksete tegemine sõltub komisjoni otsusest, mis on tehtud vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 24 lõikele 5 selle kohta, et Itaalia on rahuldavalt saavutanud nõukogu rakendusotsuses sätestatud asjakohased eesmärgid ja sihid. Rahuldav saavutamine eeldab, et varem saavutatud eesmärke ja sihte ei ole tagasi pööratud.

(8) 30. aprillil 2024 esitas Itaalia kooskõlas määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 4 lõikega 1 oma 2024. aasta riikliku reformikava ja 2024. aasta stabiilsusprogrammi. Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artiklile 27 kajastab 2024. aasta riiklik reformikava ka Itaalia kaks korda aastas esitatavat aruannet taaste- ja vastupidavuskava täitmisel tehtud edusammude kohta.

(9) 19. juunil 2024 avaldas komisjon Itaalia kohta 2024. aasta riigiaruande[12]. Selles hinnati Itaalia edusamme nõukogu poolt aastatel 2019–2023 vastu võetud asjaomaste riigipõhiste soovituste järgimisel ning tehti kokkuvõte sellest, kuidas Itaalia on taaste- ja vastupidavuskava rakendanud. Selle analüüsi põhjal tehti riigiaruandes kindlaks puudused seoses probleemidega, mida taaste- ja vastupidavuskavas ei käsitleta või käsitletakse ainult osaliselt, ning uute ja esilekerkivate probleemidega. Samuti hinnati Itaalia edusamme Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamisel ning ELi peamiste tööhõive, oskuste ja vaesuse vähendamise eesmärkide ning ÜRO kestliku arengu eesmärkide saavutamisel.

(10) Komisjon tegi määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 5 alusel Itaalia kohta põhjaliku analüüsi. Peamised järeldused, milleni komisjoni töötajad jõudsid oma hinnangus Itaalia makromajandusliku haavatavuse kohta kõnealuse määruse kohaldamisel, avaldati 2024. aasta aprillis[13]. 19. juunil 2024 jõudis komisjon järeldusele, et Itaalias esines 2023. aastal ülemäärane tasakaalustamatus, nüüd aga makromajanduslik tasakaalustamatus. Haavatavus on eelkõige seotud valitsemissektori suure võla ja tootlikkuse aeglase kasvuga, arvestades tööturu nõrkusi ja mõningaid finantsturgudel endiselt esinevaid puudusi, millel on piiriülene tähtsus. Itaalia valitsemissektori võla suhe SKPsse on pärast COVID-19 pandeemia kriisi haripunkti märkimisväärselt langenud, peamiselt tänu SKP tugevale nominaalkasvule. Valitsemissektori võla suhe on siiski endiselt kõrge, moodustades 2023. aastal üle 137 % SKPst, ning langemise jätkumise asemel hakkab see sel ja järgmisel aastal eeldatavasti taas tõusma. See pöördumine on tingitud võlakoormust suurendavast suurest võlakoormuse muutuse ja eelarvepositsiooni vahelisest erinevusest, valitsemissektori eelarvepuudujäägist, mis on küll vähenemas, kuid endiselt märkimisväärne, ning väiksemast SKP nominaalkasvust. Tootlikkuse kasv on kokkuvõttes ja keskmiselt olnud positiivne, kuid piiratud, mis kinnitab vajadust reformide ja investeeringute järele, et ületada struktuursed puudused ja edendada tootlikkuse kasvu soodustavaid tingimusi. Tööturutingimused on viimastel aastatel paranenud ega ole kaasa toonud palgasurvet. Tööjõus osalemise määr on tõusnud rekordtasemele, kuigi see on endiselt suhteliselt

---

10 Nõukogu 13. juuli 2021. aasta rakendusotsus Itaalia taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnangu heakskiitmise kohta (ST 10160/21 INIT; ST 10160/21 ADD 1; ST 10160/21 ADD 1 REV 1; ST 10160/21 ADD 1 REV 2; ST 10160/21 ADD 1 REV 2 COR 1).

11 Nõukogu 8. detsembri 2023. aasta rakendusotsus, millega muudetakse nõukogu 13. juuli 2021. aasta rakendusotsust Itaalia taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnangu heakskiitmise kohta (ST 16051 2023 INIT).

12 SWD(2024) 612 final.

13 SWD(2024) 104 final.

madal. Finantssektor on pankade varade kvaliteedi ja kasumlikkuse paranemise tulemusel veelgi tugevnenud, kuid Itaalia pankade bilansis on endiselt rohkelt riigi- ja riigigarantiiga laene. Poliitikameetmed on soodustanud haavatavuste kõrvaldamist, sealhulgas taaste- ja vastupidavuskava rakendamise kaudu, millega muu hulgas edendatakse tootlikkust ja potentsiaalset SKP kasvu, et aidata vähendada valitsemissektori võla suhet pikemas perspektiivis. Endiselt on oluline hoida taaste- ja vastupidavuskava rakendamise tempot ja selleks kuluks ära täiendavad poliitilised jõupingutused. On selge, et valitsemissektori kõrge võla suhte vähendamiseks tuleb veel meetmeid võtta. Reformitud stabiilsuse ja kasvu paktiga, sealhulgas kohaldatava ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlusega, võimaldatakse sobivat ja tugevat järelevalvemehhanismi riigi rahanduse jätkusuutlikkusega seotud riskide maandamiseks ja makromajandusliku tasakaalustamatuse menetluse kohase järelevalve täiendamiseks.

(11) Eurostati kinnitatud andmete põhjal[14] vähenes Itaalia valitsemissektori eelarvepuudujääk 8,6 %-lt SKPst 2022. aastal 7,4 %-le SKPst 2023. aastal, samas kui valitsemissektori võlg langes 140,5 %-lt SKPst 2022. aasta lõpus 137,3 %-le SKPst 2023. aasta lõpus. Nagu on märgitud 2024. aastaks esitatud eelarvepoliitika suunistes,[15] astub komisjon kooskõlas kehtivate õigusnormidega esimese sammu eelarvepuudujäägil põhinevate ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluste algatamiseks 2023. aasta eelarve täitmise andmete põhjal. 19. juunil 2024 võttis komisjon ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 3 alusel vastu aruande[16]. Selles aruandes hinnati Itaalia eelarveseisundit, kuna riigi valitsemissektori eelarvepuudujääk ületas 2023. aastal kontrollväärtust 3 % SKPst. Aruandes jõuti järeldusele, et seda hinnangut silmas pidades ning ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 4 alusel loodud majandus- ja rahanduskomitee arvamust arvesse võttes kavatseb komisjon juulis teha ettepaneku algatada ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlus, esitades nõukogule artikli 126 lõike 6 alusel soovituse võtta vastu otsus, millega tehakse Itaalia puhul kindlaks ülemäärase eelarvepuudujäägi olemasolu.

(12) 12. juulil 2022 soovitas nõukogu[17] Itaalial tagada 2023. aastal konservatiivse eelarvepoliitika, eelkõige piirama riiklikult rahastatavate jooksvate kulude kasvu allapoole keskpika perioodi potentsiaalset SKP kasvu[18], võttes arvesse jätkuvat ajutist ja suunatud toetust kodumajapidamistele ja ettevõtetele, kes on energiahindade tõusu suhtes kõige haavatavamad, ning Ukrainast põgenevatele inimestele. Samal ajal soovitati Itaalial olla valmis kohandama jooksvaid kulutusi vastavalt muutuvale olukorrale. Samuti soovitati Itaalial suurendada avaliku sektori investeeringuid rohe- ja digipöördesse ning energiajulgeolekusse, võttes arvesse algatust „REPowerEU“, sealhulgas kasutades taaste- ja vastupidavusrahastut ning muid liidu vahendeid. Komisjoni hinnangul oli eelarvepoliitika[19] 2023. aastal kiire inflatsiooni tingimustes

---

14 Eurostat, Euro Indicators, 22.4.2024.

15 COM(2023) 141 final.

16 Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 126 lõike 3 kohaselt koostatud komisjoni aruanne, 19.6.2024, COM(2024) 598 final.

17 Nõukogu 12. juuli 2022. aasta soovitus, milles käsitletakse Itaalia riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Itaalia 2022. aasta stabiilsusprogrammi kohta (ELT C 334, 1.9.2022, lk 96).

18 Komisjoni 2024. aasta kevadprognoosi kohaselt on Belgia keskpika perioodi potentsiaalne SKP kasv 2023. aastal nominaalväärtuses 5,9 %, tuginedes kümne aasta keskmisele potentsiaalsele reaalkasvu määrale ja 2023. aasta SKP deflaatorile.

19 Eelarvepoliitika on määratletud valitsemissektori eelarvepositsiooni iga-aastase muutuse näitajana. Selle eesmärk on hinnata nii riiklikult kui ka ELi eelarvest rahastatavast eelarvepoliitikast tulenevat majanduslikku impulssi. Eelarvepoliitikat mõõdetakse i) keskpika perioodi potentsiaalse

pisut ekspansiivne (0,3 % SKPst). Riiklikult rahastatavate esmaste jooksvate kulude kasv (ilma kaalutlusõigusel põhinevate tulumeetmeteta) andis 2023. aastal eelarvepoliitikasse pärssiva panuse 1,0 % SKPst ja oli kooskõlas nõukogu soovitusega. Riiklikult rahastatavate esmaste jooksvate kulude pärssiv panus on peamiselt tingitud energiahindade tõusu tõttu leibkondade ja ettevõtete toetamiseks võetud (suunatud ja üldiste) erakorraliste toetusmeetmete kulude vähenemisest (1,4 protsendipunkti SKPst). Riiklikult rahastatavate esmaste jooksvate kulude kasv (ilma kaalutlusõigusel põhinevate tulumeetmeteta) on tingitud peamiselt pensionidest ja maksukiilu vähendamisest. Taaste- ja vastupidavusrahastu toetustest ja muudest ELi vahenditest rahastatud kulud moodustasid 2023. aastal 0,8 % SKPst. Riiklikult rahastatavad investeeringud moodustasid 2023. aastal 2,9 % SKPst, mis tähendab võrreldes 2022. aastaga suurenemist 0,3 protsendipunkti. Itaalia rahastas täiendavaid investeeringuid taaste- ja vastupidavusrahastust ning muudest ELi vahenditest. Itaalia rahastas avaliku sektori investeeringuid rohe- ja digipöördesse ning energiajulgeolekusse, nagu tarkvõrkude tugevdamine, Türreeni ühenduse rajamine, kiirtranspordisüsteemide arendamine, vesiniku tootmine mahajäetud tööstusaladel, kiired internetiühendused ja avaliku halduse digiteerimine, mida osaliselt rahastatakse taaste- ja vastupidavusrahastust ning muudest ELi vahenditest.

(13) 2024. aasta stabiilsusprogrammi peamised prognoosid võib kokku võtta järgmiselt. Eelarveprognooside aluseks oleva makromajandusliku stsenaariumi kohaselt kasvab reaalne SKP 2024. aastal 1,0 % ja 2025. aastal 1,2 %, samas kui THHI inflatsioon on 2024. aastal 1,2 % ja 2025. aastal 1,8 %. Valitsemissektori eelarvepuudujääk peaks õigusaktide muutmata jätmise stsenaariumi korral 2024. aastal vähenema 4,3 %-ni SKPst ja olema 2025. aastal 3,7 % SKPst, samas kui valitsemissektori võla suhe SKPsse peaks 2024. aasta lõpuks suurenema 137,8 %-le ja seejärel 2025. aasta lõpuks 138,9 %-le. Pärast 2025. aastat peaks valitsemissektori eelarvepuudujääk järk-järgult vähenema 3,0 %-le SKPst 2026. aastal ja 2,2 %-le SKPst 2027. aastal. Seega ei ületa valitsemissektori eelarvepuudujääk prognooside kohaselt alates 2026. aastast eelarvepuudujäägi kontrollväärtust 3 % SKPst. Samas peaks valitsemissektori võla suhe SKPsse pärast 2025. aastat 2026. aastal veelgi suurenema 139,8 %-le ja 2027. aastal veidi vähenema 139,6 %-le.

(14) Komisjoni 2024. aasta kevadprognoosi kohaselt kasvab reaalne SKP 2024. aastal 0,9 % ja 2025. aastal 1,1 % ning THHI inflatsioon on 2024. aastal 1,6 % ja 2025. aastal 1,9 %.

(15) Komisjoni 2024. aasta kevadprognoosi kohaselt on valitsemissektori eelarvepuudujääk 2024. aastal 4,4 % SKPst, samas kui valitsemissektori võla suhe SKPsse peaks 2024. aasta lõpuks tõusma 138,6 %-le. Eelarvepuudujäägi prognoositud vähenemine 2024. aastal tuleneb peamiselt energiatoetusmeetmete täielikust järkjärgulisest kaotamisest ja eluasemete renoveerimise maksukrediitide palju väiksemast eelarvekulust (0,25 % SKPst võrreldes ligikaudu 3,5 %-ga SKPst 2023. aastal), mis tulenesid ka uute maksukrediitide statistilisest liigitamisest mittemakstavateks (varasemad maksukrediidid liigitati „makstavateks“). Valitsemissektori võla ja SKP suhte suurenemine 2024. aastal kajastab võlakoormuse muutuse ja eelarvepositsiooni vahelise erinevuse suurt suurenemist, mis on tingitud 2021.–2023. aasta eluasemete

majanduskasvu ja ii) esmaste kulude (ilma kaalutlusõigusel põhinevate tulumeetmeteta) muutuse erinevusena, jättes välja COVID-19 kriisiga seotud ajutised erakorralised meetmed, kuid võttes arvesse taaste- ja vastupidavusrahastu tagastamatute toetuste ja muude ELi vahenditega rahastatavaid kulusid.

renoveerimise maksukrediidi hilinenud mõjust rahavoogudele. Komisjoni prognooside kohaselt on eelarvepoliitika 2024. aastal üldjoontes pärssiv (3,1 % SKPst).

(16) Komisjoni 2024. aasta kevadprognoosi kohaselt rahastatakse 2024. aastal taaste- ja vastupidavusrahastu tagastamatust toetusest kulusid mahus 0,6 % SKPst (2023. aastal 0,8 % SKPst). Taaste- ja vastupidavusrahastu toetustest rahastatavad kulutused võimaldavad teha kvaliteetseid investeeringuid ja viia ellu tootlikkust suurendavaid reforme, ilma et see mõjutaks otseselt Itaalia valitsemissektori eelarvepositsiooni ja võlga. Komisjoni 2024. aasta kevadprognoosi kohaselt rahastatakse 2024. aastal taaste- ja vastupidavusrahastu laenudest kulusid mahus 1,3 % SKPst (2023. aastal 0,3 % SKPst).

(17) 14. juulil 2023 soovitas nõukogu[20] Itaalial järgida konservatiivset eelarvepoliitikat, eelkõige piirata riiklikult rahastatavate esmaste netokulude nominaalkasvu[21] nii, et see ei ületaks 2024. aastal 1,3 %. Liikmesriikidel paluti 2023. aasta eelarve täitmisel ja 2024. aasta eelarvekava koostamisel võtta arvesse, et komisjon teeb 2023. aasta eelarve täitmise andmete põhjal nõukogule ettepaneku algatada ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlused. Komisjoni 2024. aasta kevadprognoosi kohaselt peaksid Itaalia riiklikult rahastatavad esmased netokulud vähenema 2024. aastal 2,8 %,[22] mis jääb allapoole soovitatud maksimaalset kasvumäära. See riiklikult rahastatavate esmaste netokulude soovitatud maksimaalset kasvumäärast allapoole jääv kulu on 2024. aastal 2,0 % SKPst. Netokulud olid siiski 2023. aastal suuremad, kui soovituse esitamise ajal eeldati (2,9 % SKPst). Kuna 2024. aasta soovitus sõnastati kasvuna, tuleb vastavuse hindamisel arvesse võtta ka 2023. aasta baasmõju. Kui netokulud oleksid 2023. aastal olnud samad, mida eeldati soovituse esitamise ajal, oleks sellest tulenev netokulude kasvumäär 2024. aastal olnud soovitatud kasvumäärast 0,9 % SKPst suurem. Seega hinnatakse, et riiklikult rahastatavad esmased netokulud ei pruugi olla soovitusega täielikult kooskõlas.

(18) Nõukogu soovitas ka Itaalial võtta meetmeid, et kaotada kehtivad energiatoetusmeetmed võimalikult kiiresti 2023. ja 2024. aastal ja kasutada selle tulemusena kokku hoitavaid vahendeid valitsemissektori eelarvepuudujäägi vähendamiseks. Nõukogu täpsustas, et kui uue energiahindade tõusu tõttu on vaja uusi või jätkuvaid toetusmeetmeid, tuleks Itaalial tagada, et sellised toetusmeetmed on suunatud haavatavate leibkondade ja ettevõtete kaitsmisele, on eelarve seisukohast vastuvõetava maksumusega ning säilitavad stiimulid energiasäästuks. Komisjoni

---

20 Nõukogu 14. juuli 2023. aasta soovitus, milles käsitletakse Itaalia 2023. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Itaalia 2023. aasta stabiilsusprogrammi kohta (ELT C 312, 1.9.2023, lk 105).

21 Esmased netokulud on määratletud kui riiklikult rahastatavad kulud, millest on maha arvatud i) kaalutlusõigusel põhinevad tulumeetmed, ii) intressikulud, iii) tsüklilise töötuse kulud ning iv) ühekordsed ja muud ajutised meetmed.

22 Selles võetakse arvesse 2024. aastal võetud ühekordseid meetmeid 0,04 % SKPst, mis on seotud erinevate kinnipeetavate maksude ja tuludega, mis on seotud maksumaksjate varasema maksupositsiooni vabatahtliku seadustamisega (nn *tregua fiscale*) vähendatud sanktsioonide ja trahvidega, mida kompenseerivad 2023. aasta mais Itaaliat tabanud üleujutustega seotud sekkumised (samuti 2023. aastal 0,3 % SKPst, mis on seotud mitmesuguste kinnipeetavate maksude ja tuludega, mis on seotud maksumaksjate varasema maksupositsiooni vabatahtliku seadustamisega (*tregua fiscale*) vähendatud sanktsioonide ja trahvidega, mida vaid osaliselt kompenseerisid Itaaliat 2023. aasta mais tabanud üleujutustega seotud sekkumised). 14. juulil 2023 osutas nõukogu ka Itaaliat 2023. aasta mais tabanud laastavatele üleujutustele ja nõustus, et nende üleujutustega seotud erakorralise otsetoetuse kulusid võetakse arvesse järgnevates soovituste järgimise hindamistes ning et neid käsitatakse põhimõtteliselt ühekordsete ja ajutiste meetmetena.

2024. aasta kevadprognoosi kohaselt peaks energiatoetusmeetmetest tulenev eelarve netokulu[23] olema 2023. aastal 1,0 % SKPst ja 2024. aastal 0,0 % SKPst. Kui selle tulemusena kokku hoitavaid vahendeid kasutataks nõukogu soovituse kohaselt valitsemissektori eelarvepuudujäägi vähendamiseks, tooks see kõnealuse prognoosi kohaselt 2024. aastal kaasa eelarvekohanduse 1,0 % SKPst, samas kui riiklikult rahastatavad esmased netokulud[24] annavad sellel aastal eelarvepositsiooni pärssiva panuse 2,7 % SKPst. Viimane on aga tingitud muude kapitalikulude pärssivast panusest 3,2 % SKPst, mis on peamiselt seotud eespool nimetatud eluasemete renoveerimise maksuvähendustega seotud toetuste järsu vähendamisega 2024. aastal. Samal ajal peaks riiklikult rahastatavate esmaste netokulude panus eelarvepoliitikasse, mida mõjutab praeguste energiatoetusmeetmete järkjärguline kaotamine, olema ekspansiivne (0,4 % SKPst), mis osutab sellele, et nendest energiatoetusmeetmetest tulenev kokkuhoid 0,8 % SKPst kasutati täielikult ära ekspansiivse poliitika jaoks, mis suurendab jooksvaid netokulusid 2024. aastal, sealhulgas maksukiilu vähendamiseks. Prognooside kohaselt kaotatakse erakorralised energiatoetusmeetmed 2023. ja 2024. aastal võimalikult kiiresti. See on kooskõlas nõukogu soovitusega. Siiski ei kasutata sellega seotud sääste prognooside kohaselt täielikult ära valitsemissektori eelarvepuudujäägi vähendamiseks. See ei pruugi olla nõukogu soovitusega kooskõlas.

(19) Lisaks soovitas nõukogu Itaalial säilitada riiklikult rahastatavad avaliku sektori investeeringud ning tagada taaste- ja vastupidavusrahastust antavate toetuste ja muude liidu vahendite tulemuslik kasutuselevõtt, eelkõige rohe- ja digipöörde edendamiseks. Komisjoni 2024. aasta kevadprognoosi kohaselt peaksid riiklikult rahastatavad avaliku sektori investeeringud 2024. aastal olema 2,8 % SKPst (2023. aastal 2,9 %)[25]. See on kooskõlas nõukogu soovitusega. Samal ajal prognoositakse, et ELi vahenditest, sealhulgas taaste- ja vastupidavusrahastu toetustest, rahastatavad avaliku sektori kulud peaksid 2024. aastal vähenema 0,8 %-le SKPst (2023. aastal 1,2 %), peamiselt seoses REACT-EU-ga.

(20) Prognoosi koostamise ajal teada olevate poliitikameetmete põhjal ja eeldusel, et poliitikat ei muudeta, hinnatakse komisjoni 2024. aasta kevadprognoosis, et valitsemissektori eelarvepuudujääk on 2025. aastal 4,7 % SKPst. Eelarvepuudujäägi suurenemine 2025. aastal kajastab peamiselt maksukiilu vähendamise eeldatavat pikendamist ja intressikulude edasist suurenemist. Valitsemissektori võla suhe SKPsse peaks veelgi suurenema 2025. aasta lõpus 141,7 %-le. Võla ja SKP suhte prognoositud suurenemine 2025. aastal kajastab peamiselt vähem soodsat intressimäärade ja kasvumäärade erinevust ning võlga suurendavat võlakoormuse muutuse ja eelarvepositsiooni vahelist kohandust, mis on seotud valitsemissektori toetatud eluasemete renoveerimise hilinenud rahalise mõjuga.

(21) Itaalia maksutulu SKP suhtes on võrreldes teiste liikmesriikidega suhteliselt suur, kusjuures peamine panus tuleneb tööjõu maksustamisest. Pärast seda, kui parlament

---

23 Näitaja kajastab meetmete aastast eelarvekulu, milles on võetud arvesse tulusid ja kulusid ning millest on asjakohasel juhul arvatud maha energiatarnijate erakorralisele kasumile kehtestatud maksudest saadud tulud.

24 Seda panust mõõdetakse valitsussektori esmaste kulude (millest on välja jäetud i) kaalutlusõigusel põhinevate tulumeetmetega kaasnev täiendav eelarvemõju, ii) ühekordsed kulud, iii) tsüklilise töötuse kulud ja iv) taaste- ja vastupidavusrahastu tagastamatute toetuste ja muude liidu vahenditega rahastatavad kulud) muutusena keskpika perioodi (10 aasta) keskmise potentsiaalse nominaalse SKP kasvumäära suhtes ja väljendatakse suhtena nominaalsesse SKPsse.

25 Esimese kümnendkohani ümardamisel on riiklikult rahastatavate avaliku sektori investeeringute erinevus 2024. ja 2023. aasta vahel 0,0.

kiitis heaks maksureformi võimaldava seaduse, millega nähakse ette ulatuslikud volitused maksusüsteemi reformimiseks, võttis valitsus vastu mitu rakendusmäärust. Seni vastu võetud meetmed ei lahenda aga maksusüsteemi peamisi probleeme ning maksukiilu vähendamine, mis võeti vastu ainult 2024. aastani ja mida rahastatakse ajutistest eraldistest, on üsna piiratud ulatusega. Lisaks kahandab kindla maksumääraga maksustamiskorra laiendamine, sealhulgas füüsilisest isikust ettevõtjate puhul, maksusüsteemi horisontaalset võrdsust ja tõhusust, vähendades ümberjaotamist, soodustades konkreetseid maksumaksjate kategooriaid ja pärssides ettevõtluse kasvu. Kuigi taaste- ja vastupidavuskava raames rakendatakse mitut olulist maksuhalduse ja lihtsustamise meedet, nagu eeltäidetud käibemaksudeklaratsioonid, võivad muud hiljutised meetmed avaldada negatiivset mõju maksukuulekusele. Need hõlmavad viieaastast tähtaega maksuarvete kogumiseks, maksudest ja sotsiaalkindlustusmaksetest kõrvalehoidumisega seotud sanktsioonide vähendamist ning maksuamnestiaga sarnaste meetmete uuendamist. Hoolikat jälgimist väärib ka maksumaksja ja haldusasutuse vahel väikeettevõtjate maksukohustuste kohta sõlmitud eelneva kokkuleppe süsteemi mõju maksukuulekusele. Üldiselt nõuaks maksusüsteemi struktuursem ja majanduskasvu soodustav reform maksukoormuse eelarveneutraalset nihutamist tootmisteguritelt muudele majanduskasvu vähem kahjustavatele allikatele. Sellega seoses ei ole veel teada üksikasju käibemaksu kavandatava ühtlustamise kohta, samal ajal kui maksureformi võimaldav seadus ei sisaldanud katastriväärtuste ajakohastamist, mis on suures osas aegunud ja turuväärtustest erinevad. Lisaks täheldatakse märkimisväärset tulude vähenemist seoses avaliku sektori ehitustööde kontsessioonidega, mis hõlmab randu. Kuigi keskkonnamaksudest saadav tulu on suhteliselt suur, võiks Itaalia maksusüsteem rohepööret paremini toetada, eelkõige viies maksustamise kooskõlla energiaallikate ja sõidukite, sealhulgas ametiautode CO_2 heite tasemega.

(22) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile b ja V lisa kriteeriumile 2.2 sisaldab taaste- ja vastupidavuskava ulatuslikke üksteist vastastikku tugevdavaid reforme ja investeeringuid, mis tuleb rakendada 2026. aastaks. Need peaksid aitama tulemuslikult lahendada kõiki probleeme või märkimisväärset osa probleemidest, mis on kindlaks tehtud asjakohastes riigipõhistes soovitustes. Järele jäänud aja jooksul on oluline kiiresti jätkata kava, sealhulgas REPowerEU peatüki tulemuslikku rakendamist, et suurendada Itaalia pikaajalist konkurentsivõimet rohe- ja digipöörde kaudu, tagades samal ajal sotsiaalse õigluse. Kavast tulenevate kohustuste täitmiseks 2026. aasta augustiks on tähtis, et Itaalia jätkaks reformide elluviimist ja kiirendaks investeerimist, kõrvaldades tekkivad viivitused ning tagades tugeva haldussuutlikkuse. Eelkõige on investeeringud suurel määral koondunud taaste- ja vastupidavuskava rakendamise lõppu ja väärivad erilist tähelepanu. Jätkuvalt on oluline süstemaatiliselt kaasata kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi, sotsiaalpartnereid, kodanikuühiskonda ja muid asjaomaseid sidusrühmi, et tagada laialdane isevastutus taaste- ja vastupidavuskava eduka rakendamise eest.

(23) Osana ühtekuuluvuspoliitika fondide vahehindamisest vastavalt määruse (EL) 2021/1060 artiklile 18 peab Itaalia iga programmi 2025. aasta märtsiks läbi vaatama, võttes muu hulgas arvesse 2024. aasta riigipõhistes soovitustes esile toodud probleeme, samuti riiklikku energia- ja kliimakava. Läbivaatamise tulemuste alusel eraldatakse lõplikult iga programmiga ette nähtud ELi rahastus. Ehkki Itaalia on teinud edusamme ühtekuuluvuspoliitika ja Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamisel, on jätkuvalt probleeme ning erinevused põhja- ja keskosa ning lõunaosa vahel püsivad. Väga oluline on tagada ühtekuuluvuspoliitika programmide varasemast kiirem rakendamine ja suurendada riikliku ja eelkõige piirkondliku tasandi haldussuutlikkust.

Programmidega ettenähtud prioriteedid on endiselt asjakohased. Lisaks haldussuutlikkuse meetmetele on eriti oluline näha kiireid investeeringuid teadusuuringutesse, innovatsiooni ja konkurentsivõimesse, eelkõige vähem arenenud piirkondades, koos taristu arengukavade ja piirkondlike aruka spetsialiseerumise strateegiatega. Itaalia peaks jätkama oluliste avalike teenuste, eelkõige vee- ja jäätmeteenuste kvaliteedi parandamist lõunas, sealhulgas edendades üksikuid ettevõtjaid piirkondlikul tasandil. Jätkuvalt on oluline edendada täiend- ja ümberõpet, sealhulgas rohepöörde saavutamise nimel, suurendades kolmanda taseme hariduse omandamist ja koolitusel osalevate täiskasvanute osakaalu. Prioriteediks on jätkuvalt mittetöötavate ja mitteõppivate noorte arvu vähendamine haridussüsteemi parandamise ja aktiivse tööturupoliitika parema suunamise kaudu, eriti lõunapoolsetes piirkondades. Lisaks on vaja jätkata naiste tööhõive toetamist, suurendades taskukohase ja kvaliteetse lastehoiu pakkumist. Itaalia võiks kasutada ka Euroopa strateegiliste tehnoloogiate platvormi algatust, et toetada tööstusökosüsteemide ümberkujundamist, eelkõige lõunas. Tõhus sekkumine võib hõlmata integreeritud tööstuspoliitikat, mis toetab strateegiliste tehnoloogiate arendamist ja rakendamist, eelkõige digitaalse innovatsiooni, puhta energia ja ressursitõhususe valdkonnas ning peamiselt sektorites, mis juba on lõunas tugevalt esindatud, nagu auto- ja lennundustööstus. Lõunapoolsete piirkondade uue ühtse erimajandustsooni strateegilisest kavast võiks saada sidus raamistik, et edendada ettevõtlusinnovatsiooni ja tootlikkust, keskendudes elutähtsatele projektidele ja tugevdades integratsiooni väärtusahelates.

(24) Lisaks taaste- ja vastupidavuskava ning muude ELi vahendite raames käsitletud majanduslikele ja sotsiaalsetele probleemidele seisab Itaalia silmitsi veel mitme väljakutsega, mis on seotud maksustamisega, demograafiaga, sealhulgas selle mõjudega eelarve jätkusuutlikkusele, tööstusstrateegiaga ja konkurentsipoliitikaga.

(25) Itaalia on üks ELi liikmesriike, kus on kõige vanem elanikkond, madalaim sündimus ja keskmisest kõrgem esmasünnitajate vanus. Rändetasakaal on endiselt positiivne, kuid ei tasakaalusta enam madalat sündimust. Selle tulemusena väheneb tööealine elanikkond jätkuvalt, piirates potentsiaalset majanduskasvu. Ebasoodne demograafiline areng suurendab pensionikulude osakaalu SKPst kuni 2040. aastani, mida süvendavad veelgi viimastel aastatel kehtestatud ennetähtaegselt pensionile jäämise kavad. Pikemas perspektiivis peaksid pensionikulud järk-järgult vähenema, seda ka tänu 2011. aasta pensionireformile, tingimusel et seda rakendatakse täies ulatuses, sealhulgas piirates ennetähtaegselt pensionile jäämise kavasid. Demograafiliste probleemide leevendamisele võivad kaasa aidata naiste ja noorte tugevam ja kaasavam tööturg ning parem töökvaliteet, sealhulgas palgavaesuse vähenemine ja ebatüüpilises töösuhtes olevate töötajate parem juurdepääs sotsiaalkaitsele. Sel eesmärgil võiks olulist rolli mängida ka perekonnaga seotud poliitika, sealhulgas meetmed töö- ja eraelu tasakaalu, võrdsete võimaluste ning kättesaadavate ja kvaliteetsete hooldusteenuste edendamiseks. Lisaks võiks rännet kasutada ka rahvastiku vähenemise vastu võitlemiseks, eelkõige lühikeses ja keskpikas perspektiivis. Kuigi 2024. aastal võetud meetmed suurendavad Itaaliasse vastu võetud kolmandate riikide kodanike arvu ja lihtsustavad välismaiste hariduslike kraadide tunnustamist, on ajude äravoolu ja demograafiliste suundumuste vastu võitlemisel endiselt väga oluline terviklik strateegia kõrge kvalifikatsiooniga töötajate ja üliõpilaste ligimeelitamiseks ja hoidmiseks. Kõik need meetmed aitaksid selles kontekstis ka toetada ülespoole suunatud sotsiaalset lähenemist kooskõlas komisjoni

talituste teise etapi analüüsiga, mis põhineb sotsiaalse lähenemise raamistiku põhimõtetel[26].

(26) Lõunapoolsete piirkondade majandus aitas kaasa COVIDi-järgsele taastumisele. Sellest hoolimata iseloomustab lõunapoolseid piirkondi endiselt väiksema lisandväärtusega majandustegevus kui kesk- ja põhjaosas asuvates piirkondades. Lisaks mõjutavad lõunapoolset eksporti eeldatavasti eelkõige CO_2 heite vähendamiseks tehtavad jõupingutused. Mitmed poliitikameetmed toetavad majandustegevust lõunas, eelkõige maksusoodustusi. 2023. aastal lõi Itaalia lõunapiirkonna jaoks ühtse erimajandustsooni, millega anti vastutus eelmiste tsoonide eest üle ühele organile ministrite nõukogu eesistumise raames. Selle tsooni strateegiline kava tuleb veel heaks kiita. Taaste- ja vastupidavusrahastu ning muud ELi vahendid aitavad kaasa investeeringutele ja reformidele lõunapoolsetes piirkondades. Olemasolevate poliitikameetmete paremaks suunamiseks ning ELi ja riiklike investeeringute lisaväärtuse suurendamiseks on vaja lõunapoolsete piirkondade tööstus- ja arengustrateegiat. Sellega seoses on lõunapiirkonnal märkimisväärne potentsiaal mitmes sektoris, nagu logistika Vahemere piirkonnas ja taastuvenergia väärtusahelad. Lisaks on teaduse ja ettevõtluse vaheliste sidemete tugevdamine, et muuta teaduslikud teadmised praktilisteks lahendusteks, tööstuse taaselustamisel ja lõunapoolsetesse piirkondadesse viimisel ülemaailmsetes väärtusahelates keskse tähtsusega. Selleks on oluline tehnosiirdekeskuste rolli edasine tugevdamine, eelkõige lõunapoolsetes piirkondades, näiteks haldussuutlikkuse suurendamise kaudu. Nende strateegiliste sektorite määratlemine ja valimine arengustrateegias on oluline tegur lõunapoolsete piirkondade konkurentsivõime suurendamisel, millel on positiivne mõju riiklikul tasandil. Olemasolevate poliitikameetmete suunamine ja kavandatud investeeringute keskendamine nendele sektoritele võib nende majanduslikku mõju veelgi suurendada.

(27) Ettevõtluskeskkonna parandamine teeks ettevõtlusega tegelemise hõlpsamaks ning paremad konkurentsi raamtingimused aitaksid vahendeid tõhusamalt jaotada ning konkurentsivõimet ja tootlikkust suurendada. Suurem konkurents ja parem valdkondlik reguleerimine tooks kasu ka tarbijatele ja parandaks riigi rahandust, aidates vähendada Itaalia valitsemissektori suure võla ja tootlikkuse aeglase kasvu haavatavust, nagu on märgitud põhjenduses 10. 2023. aasta detsembris vastu võetud 2022. aasta iga-aastane konkurentsiseadus vajab nõuetekohast rakendamist. Kooskõlas Itaalia õigusaktidega nähakse Itaalia taaste- ja vastupidavuskavas ette konkurentsiseaduse vastuvõtmine igal aastal. Siiski ei täpsustata selles kõiki sektoreid, mida iga-aastased konkurentsiseadused peaksid hõlmama. Seadusandlik algatus on eriti põhjendatud jaekaubanduse puhul, eelkõige seoses kaupluste avamise ja müügi edendamise määrusega, reguleeritud kutsealade puhul, eelkõige selleks, et lihtsustada neile juurdepääsu tingimusi, ning raudteesektori puhul, kus piirkondliku transpordi ja linnadevaheliste teenuste lepingute sõlmimine peab olema konkurentsivõimeline. Lisaks sellele esineb Itaalia konkurentsiasutuse kohaselt märkimisväärseid konkurentsitõkkeid mitmes muus sektoris, nagu postiteenused, farmaatsiatooted, kaubanduskojad ja erarenditeenused.

Arvestades euroala liikmesriikide majanduse tihedat seotust ning nende ühist panust majandus- ja rahaliidu toimimisse, soovitas nõukogu 2024. aastal euroala liikmesriikidel võtta meetmeid, sealhulgas oma taaste- ja vastupidavuskavade kaudu,

[26] SWD(2024) 132 final.

et rakendada soovitust euroala majanduspoliitika kohta. Itaalia puhul aitavad soovitused 1, 2, 3 ja 4 rakendada esimest, teist, kolmandat ja neljandat euroala käsitlevat soovitust.

(28) Võttes arvesse komisjoni põhjalikku analüüsi ja selle järeldusi, kajastuvad nõukogu poolt määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 6 alusel antud soovitused allpool esitatud soovitustes 1, 2, 3 ja 4. Soovituses 1 osutatud poliitikameetmed aitavad vähendada haavatavust, mis on seotud valitsemissektori suure võlaga. Soovitustes 2, 3 ja 4 osutatud poliitikameetmed aitavad kõrvaldada nõrga tootlikkuse kasvuga seotud haavatavusi, mis omakorda toetab potentsiaalset SKP kasvu ja aitab seega täita ka soovitust 1. Soovitused 1, 2, 3 ja 4 aitavad kõrvaldada tasakaalustamatust ja rakendada soovitust euroala kohta kooskõlas põhjendusega 27,

SOOVITAB Itaalial võtta 2024. ja 2025. aastal järgmisi meetmeid.

1. Esitada õigeaegselt keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava. Piirata kooskõlas reformitud stabiilsuse ja kasvu pakti nõuetega netokulude[27] kasvu 2025. aastal määrani, mis viib valitsemissektori võla usutava vähenemiseni pikas perspektiivis ja vähendab valitsemissektori eelarvepuudujääki aluslepingus sätestatud kontrollväärtuse 3 % SKPst suunas. Muuta maksusüsteem majanduskasvu toetavamaks, keskendudes maksukiilu vähendamisele ja kooskõlas riigi rahanduse jätkusuutlikkuse eesmärkidega, sealhulgas vähendades maksukulusid ja ajakohastades katastriväärtusi, tagades samal ajal õigluse ja progressiivsuse ning toetades rohepööret.

2. Tugevdada haldussuutlikkust hallata ELi vahendeid, kiirendada investeeringuid ja säilitada reformide elluviimise tempo. Kõrvaldada tekkivad viivitused, et võimaldada jätkata taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas REPowerEU peatüki kiiret ja tulemuslikku rakendamist, tagades reformide ja investeeringute lõpuleviimise 2026. aasta augustiks. Kiirendada ühtekuuluvuspoliitika programmide rakendamist. Jätkata oma vahehindamise raames keskendumist kokkulepitud prioriteetidele ja võtta samal ajal arvesse võimalusi, mida pakub Euroopa strateegiliste tehnoloogiate platvorm konkurentsivõime parandamiseks.

3. Selleks et leevendada mõju potentsiaalsele majanduskasvule, tegeleda negatiivsete demograafiliste suundumustega, sealhulgas meelitada ligi ja hoida kõrge kvalifikatsiooniga töötajaid ning tegeleda tööturu probleemidega, eelkõige seoses naiste, noorte ja palgavaesusega ning peamiselt ebatüüpiliste töölepingutega töötajate puhul.

[27] Vastavalt määruse (EL) 2024/1263 artikli 2 lõikele 2 on netokulud valitsemissektori kulud, millest on maha arvatud intressikulud, kaalutlusõigusel põhinevad tulumeetmed, liidu programmidega seotud kulud, mis kaetakse täielikult liidu vahenditest saadava tuluga, riikide kulud liidu rahastatavate programmide kaasrahastamiseks, töötuskindlustushüvitiste kulude tsüklilised elemendid ning ühekordsed ja muud ajutised meetmed.

4. Määratleda tööstus- ja arengustrateegia, et vähendada territoriaalset lõhet, ühtlustades praeguseid poliitikameetmeid ning võttes arvesse peamisi taristuprojekte ja strateegilisi väärtusahelaid. Vähendada konkurentsipiiranguid, eelkõige jaemüügisektoris, reguleeritud kutsealadel ja raudteesektoris.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja